

(1)

SENAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1991-1992

16 JUILLET 1992

Proposition de loi modifiant l'article 3 de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, en vue d'autoriser la suspension du prononcé des condamnations devant les tribunaux de police

(Déposée par M. Cerexhe et consorts)

DEVELOPPEMENTS

Aux termes de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, la suspension du prononcé d'une condamnation ne peut être obtenue devant les tribunaux de police (article 3 de la loi).

En instaurant la suspension du prononcé des condamnations, le législateur a voulu permettre aux inculpés et aux prévenus qui n'ont pas d'antécédents graves et qui présentent des chances d'amendement de ne pas subir les conséquences d'une condamnation (notamment sur le plan social et professionnel), d'éviter qu'il ne soit fait mention de la décision du tribunal dans les renseignements fournis par les autorités administratives, et éventuellement d'échapper au retentissement d'une instruction faite en audience publique.

Pareils inconvénients sont moins présents dans le cas de condamnations prononcées par les tribunaux de police, où les infractions dont ces tribunaux con-

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 1991-1992

16 JULI 1992

Voorstel van wet houdende wijziging van artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie ten einde de opschorting toe te staan van veroordelingen uitgesproken door politierechtbanken

(Ingediend door de heer Cerexhe c.s.)

TOELICHTING

Volgens de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie, kan de opschorting van de uitspraak van een veroordeling niet worden verkregen voor de politierechtbanken (artikel 3 van de wet).

Door de mogelijkheid in te stellen de uitspraak van veroordelingen op te schorten, heeft de wetgever gewild dat de verdachten en de beklaagden die geen zwaar strafblad hebben en bij wie er kans op verbetering bestaat, niet de gevolgen hoeven te ondergaan van een veroordeling (met name op sociaal en beroepsmatig vlak), dat de beslissing van de rechtbank niet wordt vermeld bij de inlichtingen verstrekt door bestuurlijke instanties, en eventueel dat zij kunnen ontkomen aan de nawerking van een onderzoek op de openbare terechtzitting.

Soortgelijke nadelen zijn er in veel mindere mate bij veroordelingen door politierechtbanken, waar de overtredingen waarvan die rechtbanken kennis

naissent et les peines qu'ils prononcent font peu courir le risque de déclassement. En outre, nombre d'infractions passibles de peines de police ne requièrent pas une véritable intention délictueuse, en sorte que la condition de l'amendement ne leur est pas applicable.

Cela étant, la pratique de la contraventionnalisation des délits déforce considérablement la clarté de cette distinction et la pertinence de sa justification.

L'article 4 de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes permet en effet aux juridictions d'instruction, lorsque celles-ci sont en présence d'un fait passible d'emprisonnement ou d'amende réduit au taux des peines de police, de renvoyer l'inculpé devant le tribunal de police compétent. On sait qu'il est très largement fait application de cette disposition.

Or, devant le tribunal de police, le prévenu ne pourra solliciter une mesure de suspension.

A l'inverse, si ce même prévenu, par les hasards de l'instruction (par exemple, en cas de jonction), avait été renvoyé devant le tribunal correctionnel, il aurait eu la possibilité de requérir de ce juge la suspension du prononcé de sa condamnation.

En somme, selon qu'il est ou non fait application du mécanisme de la contraventionnalisation des délits, un prévenu sera placé dans une situation plus ou moins favorable, et ce souvent indépendamment des faits commis.

Pareille situation n'est pas acceptable, en tant qu'elle instaure une discrimination entre les prévenus renvoyés devant le tribunal correctionnel, et les prévenus renvoyés devant le tribunal de police.

Afin de corriger cette discrimination, on ne saurait se contenter de permettre aux auteurs de délits contraventionnalisés de demander aux juges de police la suspension du prononcé de leur condamnation: la discrimination existerait alors entre ces prévenus et les auteurs de contraventions simples, ces derniers ne pouvant demander pareille autorisation (en ce sens: Cour d'arbitrage, 12 mars 1992, n° 21/92, *Moniteur belge* du 28 mai 1992, p. 12483, point B 7). Il faut dès lors autoriser la suspension pour toutes les affaires soumises aux juridictions de police, c'est-à-dire tant pour les délits contraventionnalisés que pour les contraventions simples.

Tel est l'objet de la présente proposition, qui requiert la modification de l'article 3 de la loi du 29 juin 1964.

Il n'est par contre pas proposé que les suspensions désormais autorisées par les tribunaux de police en application de la présente proposition puissent faire

nemen en de straffen die zij uitspreken weinig risico op declassering opleveren. Voorts is voor tal van overtredingen waarop politiestraffen staan, geen echt misdadig opzet nodig zodat de voorwaarde dat men zich verbetert daarop niet van toepassing is.

Echter, de praktijk van het omzetten van wanbedrijven in overtredingen maakt dat onderscheid en de relevantie ervan minder duidelijk.

Volgens artikel 4 van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden kunnen de onderzoeksgerechten, wanneer een feit strafbaar is met gevangenisstraf of geldboete en die straffen worden beperkt tot politiestraffen, de verdachte immers naar de bevoegde politierechtbank verwijzen. Het is bekend dat van die bepaling ruimschoots gebruik wordt gemaakt.

Voor de politierechtbank kan de beklagde echter geen opschortingsmaatregel vragen.

Omgekeerd, indien dezelfde beklagde door het verloop van het onderzoek (bijvoorbeeld in geval van samenvoeging) verwezen was naar de correctionele rechtbank, dan zou hij de mogelijkheid hebben gehad te vragen dat de rechter de uitspraak van zijn veroordeling opschort.

Naargelang het wanbedrijf al dan niet in een overtreding wordt omgezet, zal een beklagde in een meer of mindere gunstige toestand terecht komen, ongeacht de feiten die hij heeft gepleegd.

Een dergelijke toestand is niet aanvaardbaar, aangezien er zo een discriminatie ontstaat tussen de beklagden die naar de correctionele rechtbank worden verwezen en de beklagden die naar de politierechtbank worden verwezen.

Om deze discriminatie op te heffen is het niet voldoende de daders van in overtredingen omgezette wanbedrijven in staat te stellen de politierechter te vragen de uitspraak van hun veroordeling op te schorten: er zou dan discriminatie zijn tussen deze beklagden en degenen die gewone overtredingen begaan aangezien deze laatsten die toestemming niet kunnen vragen (in die zin, Arbitragehof, 12 maart 1992, nr. 21/92, *Belgisch Staatsblad* van 28 mei 1992, blz. 12483, punt B 7). De opschorting moet dus worden toegestaan voor alle zaken die bij politierechtbanken worden aangebracht, dus zowel voor de in overtredingen omgezette wanbedrijven als voor de gewone overtredingen.

Dat is het doel van dit voorstel dat een wijziging vergt van artikel 3 van de wet van 29 juni 1964.

Wij stellen echter niet voor dat voor de opschortingen die voortaan door de politierechtbanken zullen worden toegestaan met toepassing van dit voor-

l'objet d'une enquête sociale préalable (l'article 2 de la loi demeure inchangé) ni que la suspension puisse être probatoire, ce qui requerrait la mise en œuvre d'infrastructures comparables à celles qui existent actuellement près le tribunal de première instance (voy. les articles 9 et suivants de la loi). Aussi est-il prévu que les mesures de suspension prononcées par les juridictions de police ne puissent être assorties de conditions probatoires.

De même, il n'est pas proposé que, par analogie avec l'objet de la présente proposition, la mesure du sursis soit également autorisée devant les tribunaux de police (l'article 8 demeure inchangé). En effet, le sursis suppose particulièrement que le condamné fasse preuve d'amendement, et pareille condition se retrouve rarement dans les cas d'infractions passibles de peines de police.

Etienne CEREXHE.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article unique

A l'article 3 de la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation, sont apportées les modifications suivantes :

A. A l'alinéa 1er, les mots « et les tribunaux de police » sont supprimés ;

B. Au même article, entre les alinéas 4 et 5, il est inséré un nouvel alinéa, rédigé comme suit :

« Les tribunaux de police ne peuvent imposer des conditions de probation. »

Etienne CEREXHE.
Alex ARTS.
Roger LALLEMAND.

stel, vooraf een maatschappelijke enquête zou plaatsvinden (artikel 2 van de wet blijft ongewijzigd), noch dat de opschorting op probatie zou gebeuren, want daarvoor zou immers een beroep moeten kunnen worden gedaan op een structuur vergelijkbaar met die welke momenteel voorhanden is bij de rechtbank van eerste aanleg (zie artikelen 9 en volgende van de wet). Ook wordt bepaald dat aan de opschortingsmaatregelen die door de politierechtbank worden uitgesproken, geen probatievoorwaarden verbonden worden.

Evenmin wordt voorgesteld dat, overeenkomstig het doel van dit voorstel, ook de politierechtbanken in staat worden gesteld uitstel te gelasten (artikel 8 blijft ongewijzigd). Voor uitstel is immers vooral vereist dat de veroordeelde blijk geeft van verbetering, en een dergelijke voorwaarde is zelden vereist bij misdrijven waarop politiestrafen staan.

*
* *

VOORSTEL VAN WET

Enig artikel

In artikel 3 van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie worden de volgende wijzigingen aangebracht :

A. In het eerste lid vervallen de woorden « en de politierechtbanken ».

B. Tussen het vierde en het vijfde lid wordt het volgende lid ingevoegd :

« De politierechtbanken kunnen geen probatievoorwaarden opleggen. »